

**Vzniky a zániky podnikateľských subjektov MSP na
Slovensku za obdobie r. 2005 - 2014**

Bratislava, marec 2016

Vydavateľ:
Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2016

Všetky práva vyhradené. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

Obsah

1. Úvod	6
2. Početnosť podnikateľských subjektov	7
2.1. Podnikateľské subjekty – FO	8
2.2. Podnikateľské subjekty – právnické osoby.....	9
3. Vzniky podnikateľských subjektov	11
3.1. Vzniky podnikateľských subjektov podľa právnych foriem	13
3.2. Vzniky podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry	14
3.3. Vzniky podnikateľských subjektov podľa sídla	16
3.4. Vzniky podnikateľských subjektov podľa veľkostnej kategórie	18
3.5. Začatie podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM	18
4. Miera prežitia novovzniknutých podnikateľských subjektov	19
5. Zániky podnikateľských subjektov	21
5.1. Zániky podnikateľských subjektov podľa právnych foriem	23
5.2. Zániky podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry	24
5.3. Vzniky podnikateľských subjektov podľa sídla	26
5.4. Zániky podnikateľských subjektov podľa veľkostnej kategórie	28
5.5. Ukončenie podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM	28
6. Záver	30

Zoznam grafov

Číslo grafu	Názov grafu
Graf č.1	Vývoj počtu podnikateľských subjektov MSP za posledných desať rokov
Graf č.2	Celkový vývoj počtu fyzických osôb podnikateľov za posledných desať rokov
Graf č.3	Vývoj počtu jednotlivých právnych foriem fyzických osôb podnikateľov za posledných desať rokov
Graf č.4	Celkový vývoj počtu právnických osôb podnikateľov za posledných desať rokov
Graf č.5	Vývoj počtu jednotlivých právnych foriem právnických osôb podnikateľov za posledných desať rokov
Graf č.6	Celkový počet vzniknutých podnikateľských subjektov na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.7	Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov MSP za posledných desať rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.8	Celkový vývoj vzniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov
Graf č.9	Celkový vývoj vzniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov
Graf č.10	Vývoj vzniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných desať rokov na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.11	Počet vzniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetví na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.12	Porovnanie vzniknutých podnikateľských subjektov MSP vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu a registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.13	Počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa sídla na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.14	Počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa veľkostnej kategórie na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.

Graf č.15	Vybrané otázky k začatiu podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM
Graf č.16	Celkový počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.17	Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov MSP za posledných desať rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.18	Celkový vývoj zaniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov
Graf č.19	Celkový vývoj zaniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov
Graf č.20	Vývoj zaniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných desať rokov na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.21	Počet zaniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetví na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.22	Porovnanie zaniknutých podnikateľských subjektov MSP vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu a registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.23	Zastúpenie podnikateľov vo veku 60 a viac rokov v jednotlivých krajinách EÚ v roku 2014
Graf č.24	Počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa veľkostnej kategórie na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.25	Vybrané otázky k ukončeniu podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM
Graf č.26	Prehľad hlavných dôvodov na zanechanie podnikania podľa prieskumu GEM

Zoznam tabuliek

Číslo tabuľky	Názov tabuľky
Tabuľka č.1	Počet podnikateľských subjektov podľa jednotlivých právnych foriem a veľkostných kategórií podnikov k 31.12.2014
Tabuľka č.2	Podiel subjektov v jednotlivých rokoch od svojho vzniku spolu v SR podľa referenčných rokov

1. Úvod

Slovak Business Agency v rámci svojich aktivít zameraných na podporu rozvoja a rastu malého a stredného podnikania na Slovensku vykonáva pravidelný monitoring a výskum podnikateľského prostredia s dôrazom na sektor malého a stredného podnikania. Vypracované analytické materiály slúžia ako informačné a analytické vstupy v súvislosti s prípravou a realizáciou politiky podpory a rozvoja podnikateľského prostredia.

V záujme zvýšenia dostupnosti informácií o vznikoch a zánikoch podnikateľských subjektov malého a stredného podnikania na Slovensku sa Slovak Business Agency rozhodla spracovať tento výstup.

Dáta boli získané z Registra organizácií získaného zo Štatistického úradu Slovenskej republiky z Eurostatu a z prieskumu GEM - Global Entrepreneurship Monitor.

Pri vznikoch sa zarátavali všetky novovzniknuté podnikateľské subjekty v danom roku. Pre presnejšie údaje sa použila v každom konkrétnom roku aktuálna databáza a doplnila sa o podnikateľské subjekty z databázy nasledujúceho roka ktoré vznikli v sledovanom roku ale nevyskytli sa v databáze za daný rok.

Pri zánikoch sa použila rovnaká metodika pre spresnenie výsledkov. Za zaniknuté sa brali všetky podnikateľské subjekty, ktorý mali uvedený dátum zániku.

Cieľom vypracovaného materiálu je v prehľadnej forme poskytnúť informácie o počte vzniknutých a zaniknutých podnikateľských subjektov. Na základe dostupných údajov sú vzniky a zániky okrem jednotlivých právnych foriem analyzované aj z pohľadu odvetvového zamerania, regionálnej príslušnosti a veľkostnej kategórie podnikateľských subjektov. Ako osobitná kapitola je spracovaná miera prežitia podnikateľských subjektov sektora malých a stredných podnikateľov za posledných 10 rokov. Súčasťou materiálu je aj hodnotenie vybraných výsledkov prieskumu GEM - Global Entrepreneurship Monitor.

2. Početnosť podnikateľských subjektov

V roku 2014 bolo na Slovensku evidovaných 565 869 podnikateľských subjektov. Najväčšie až 96,90 % zastúpenie podľa veľkostnej kategórie tvorili mikropodniky. V absolútnom vyjadrení bolo na konci roku 2014 evidovaných 548 330 aktívnych mikropodnikov. Najmenší podiel iba 0,10% z celkového počtu podnikateľských subjektov tvorili veľké podniky. Celkovo MSP tvorilo 99,90% čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 565 241 podnikateľských subjektov.

Z celkového počtu podnikateľských subjektov podľa právnej formy na konci roku 2014 skoro dve tretiny (59,59%) tvorili živnostníci. Viac ako jednu tretinu (34,70%) tvorili podniky.

Tabuľka č.1: Počet podnikateľských subjektov podľa jednotlivých právnych foriem a veľkostných kategórií podnikov k 31.12.2014

Veľkostné kategórie / právne formy	podniky	živnostníci	slobodné povolania	SHR	spolu	
					abs.	v %
Mikropodniky (0-9)	180 542	335 551	24 411	7 826	548 330	96,90%
Malé podniky (10-49)	12 499	1 565	71	23	14 158	2,50%
Stredné podniky (50-249)	2 686	66	1	0	2 753	0,50%
Veľké podniky (250 a viac)	628	0	0	0	628	0,10%
Spolu MSP (0-249)	195 727	337 182	24 483	7 849	565 241	99,90%
Spolu podnikateľské subjekty	196 355	337 182	24 483	7 849	565 869	100,00%

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

V posledných desiatich rokoch počet podnikateľských subjektov rastie. V prvej polovici sledovaného obdobia bol nárast vysoký v posledných rokoch je nárast podnikateľských subjektov pozvoľný. V roku 2005 bolo na Slovensku 449 498 podnikateľských subjektov MSP ku koncu roku 2014 už 565 241, čo predstavuje nárast o 25,75%.

Graf č.1: Vývoj počtu podnikateľských subjektov MSP za posledných desať rokov

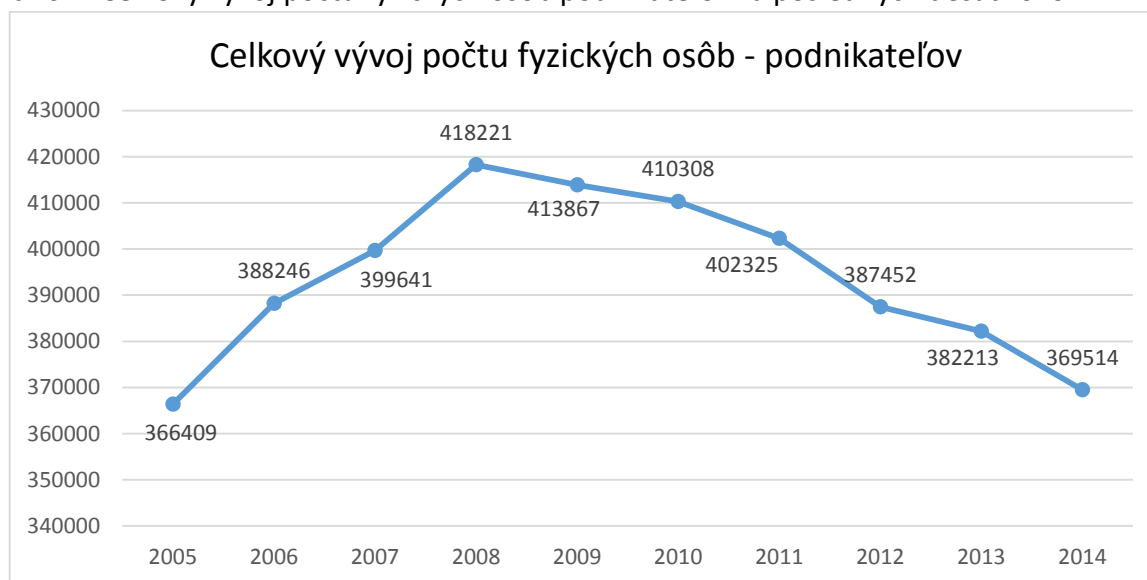
Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

2.1. Podnikateľské subjekty – FO

V roku 2014 tvorili fyzické osoby – podnikatelia takmer dve tretiny (65,4%) z celkového počtu malých a stredných podnikov na Slovensku. V absolútnom vyjadrení bolo na konci roku 2014 evidovaných 369 514 fyzických osôb – podnikateľov. Z celkového počtu fyzických osôb podnikateľov bolo 337 182 živnostníkov, 24 483 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 7 849 samostatne hospodáriacich roľníkov.

V období posledných desiatich rokov sa počet fyzických osôb podnikateľov menil. Od roku 2005 do roku 2008 počet podnikateľov – FO rástol. Za toto obdobie počet podnikateľov - FO vzrástol o 51 812 čo predstavuje nárast o 14,14%. Od roku 2008 počet podnikateľov – FO pozvoľne klesá.

Graf č.2: Celkový vývoj počtu fyzických osôb podnikateľov za posledných desať rokov

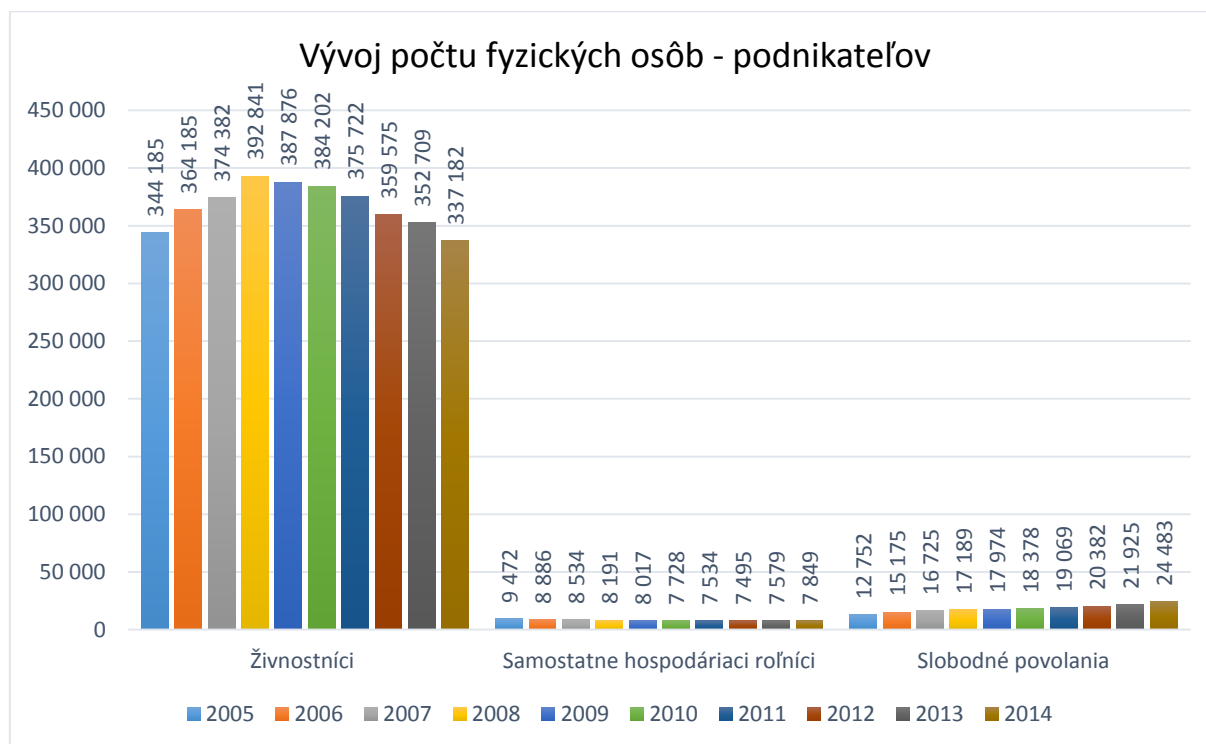

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

Keďže živnostníci majú najväčšie zastúpenie v skupine fyzických osôb podnikateľov ich vývojový trend je rovnaký ako celkový v rámci skupiny. Od roku 2005 do roku 2008 počet živnostníkov rástol. Za toto obdobie počet živnostníkov vzrástol o 48 656 čo predstavuje nárast o 14,14%. Od roku 2008 počet živnostníkov pozvoľne klesá.

Za posledných 10 rokov celkový počet samostatne hospodáriacich roľníkov klesol o 1 977. Od roku 2005 do roku 2012 počet samostatne hospodáriacich roľníkov klesal a za posledné dva roky pozvoľne rastie tento počet.

Počet slobodných povolání má rastúci trend za celé sledované obdobie. Za posledných 10 rokov sa počet slobodných povolání zdvojnásobil.

Graf č.3: Vývoj počtu jednotlivých právnych foriem fyzických osôb podnikateľov za posledných desať rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

2.2. Podnikateľské subjekty – právnické osoby

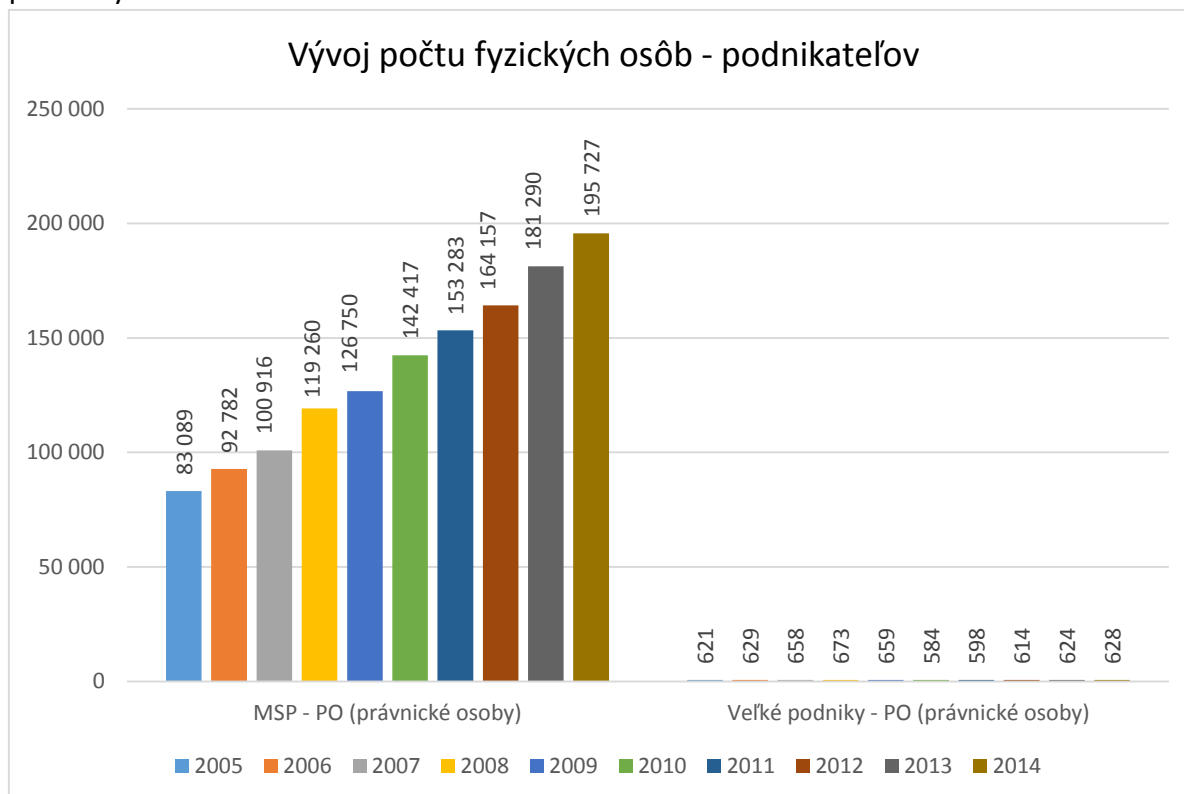
V roku 2014 tvorili právnické osoby – podnikatelia viac ako jednu tretinu (34,6%) z celkového počtu malých a stredných podnikov na Slovensku. V absolútnom vyjadrení bolo na konci roku 2014 evidovaných 195 727 právnických osôb – podnikateľov v MSP.

V období posledných desiatich rokoch počet MSP právnických osôb podnikateľov rástol. Za toto sledované obdobie počet podnikateľov právnických osôb vzrástol o 112 638 čo predstavuje nárast o 135,56%.

Graf č.4: Celkový vývoj počtu právnických osôb podnikateľov za posledných desať rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

Z celkového počtu za rok 2014 bolo právnických osôb podnikateľov 195 727 v MSP a 628 vo veľkostnej kategórii veľkých podnikov.

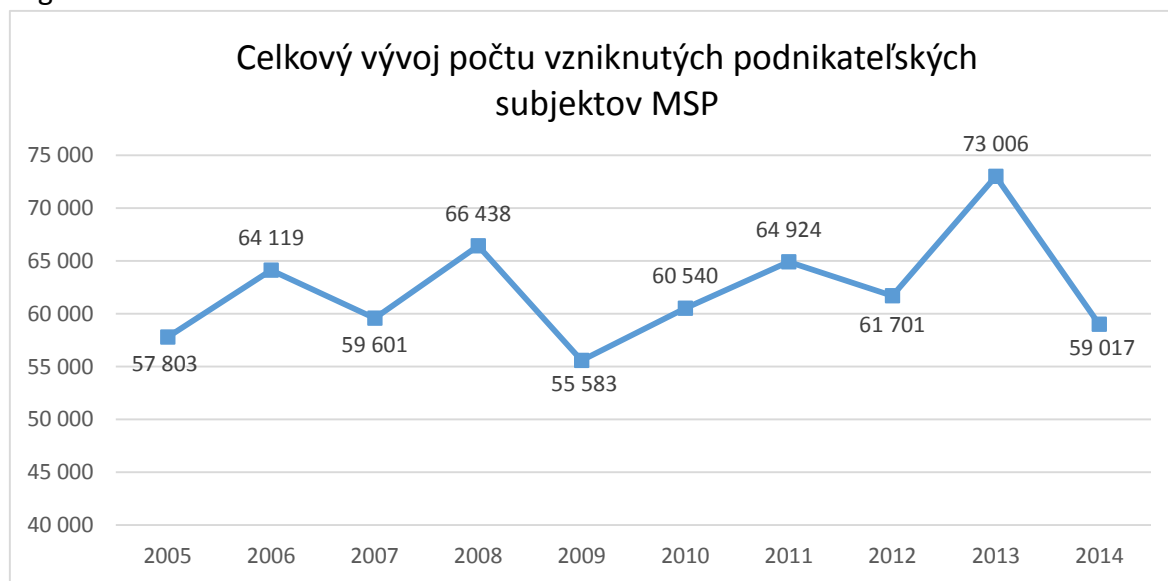
Graf č.5: Vývoj počtu jednotlivých právnych foriem právnických osôb podnikateľov za posledných desať rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

3. Vzniky podnikateľských subjektov

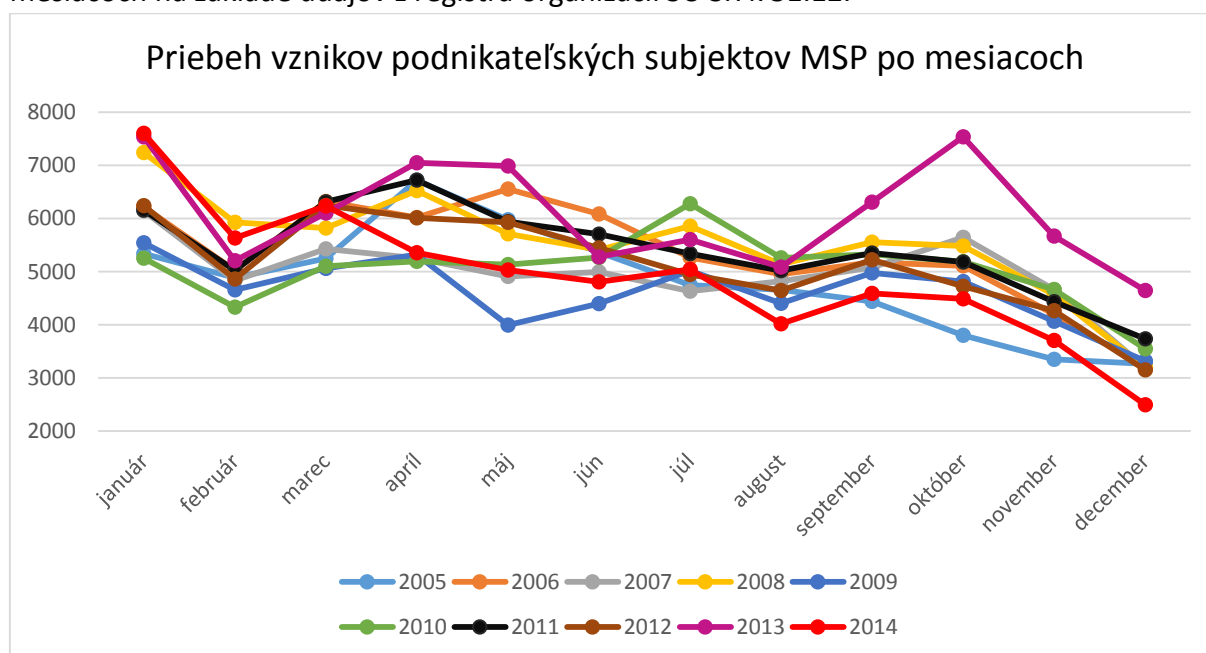
V období posledných desiatich rokov sa počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP menil. Bol v intervale od 55 583 (rok 2009) až po hodnotu 73 006 (rok 2013) vznikov podnikateľských subjektov za rok.

Graf č.6: Celkový počet vzniknutých podnikateľských subjektov na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

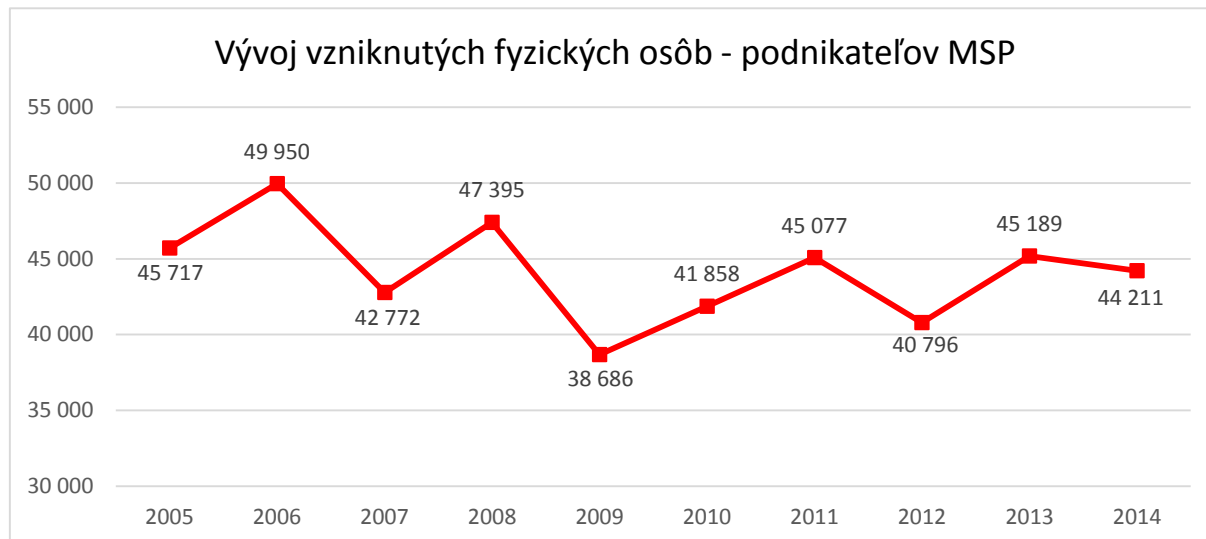
Graf č.7: Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov MSP za posledných desať rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

Celkový vývoj vzniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov je uvedený v Grafe č.8. V jednotlivých rokoch sa počet vzniknutých podnikateľov FO MSP pohyboval v rozpätí 38 686 (rok 2009) až po hodnotu 49 950 (rok 2006).

Graf č.8: Celkový vývoj vzniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

Celkový vývoj vzniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov je uvedený v Grafe č.9. Počet vznikov v jednotlivých rokoch má pozvoľne rastúci priebeh okrem posledného roka kedy bol počet vznikov jeden z najnižších. V 2013 bol nárast vznikov právnických osôb podnikateľov MSP najvyšší za sledované obdobie až 27 817.

Graf č.9: Celkový vývoj vzniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

3.1. Vzniky podnikateľských subjektov podľa právnych foriem

Pri podrobnejšom sledovaní vzniknutých podnikateľských subjektov podľa právnej formy majú najvyšší podiel živnostníci.

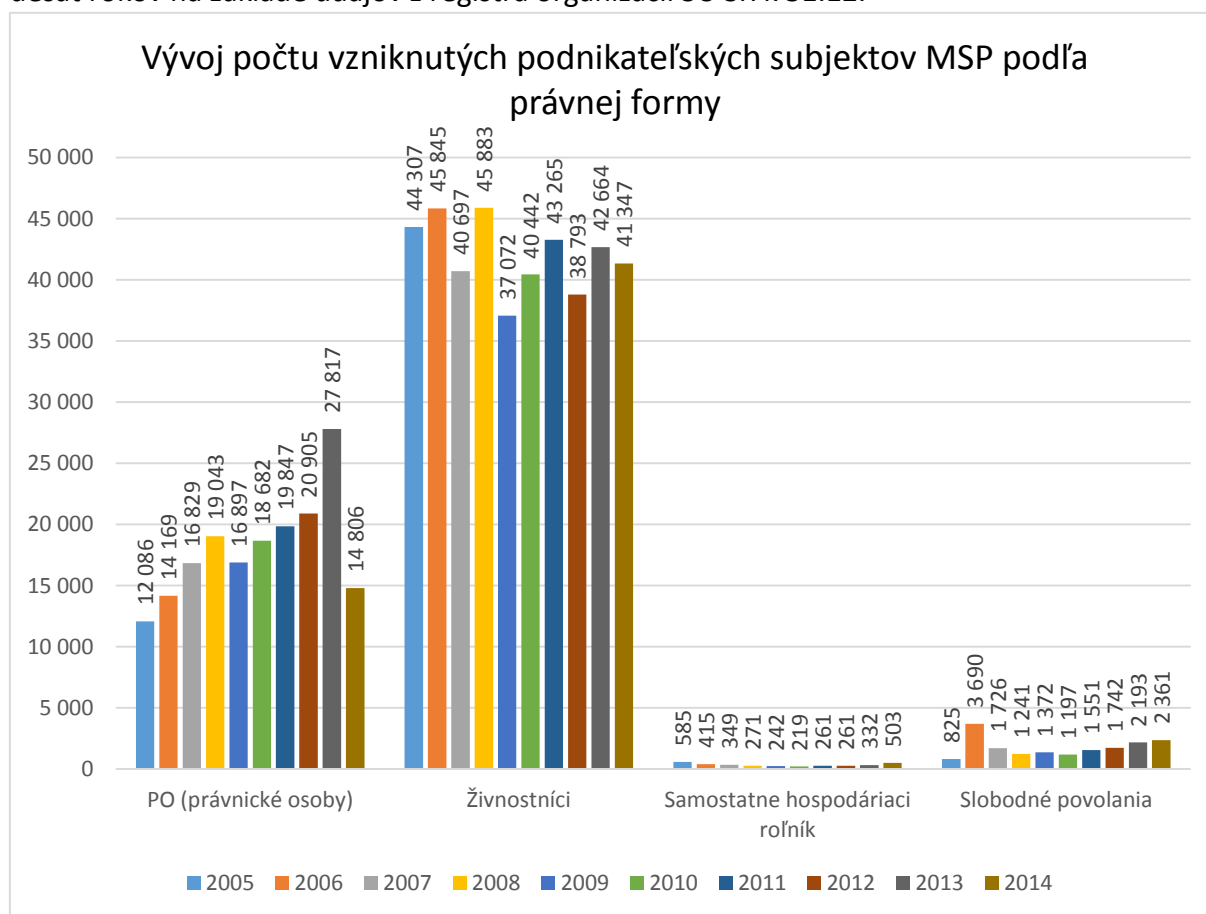
Počet vznikov právnických osôb podnikateľov v jednotlivých rokoch má pozvoľne rastúci priebeh okrem posledného roka kedy bol počet vznikov jeden z najnižších. V 2013 bol nárast vznikov právnických osôb podnikateľov MSP najvyšší za sledované obdobie až 27 817.

Počet vznikov živnostníkov v jednotlivých rokoch sa mení. V roku 2009 a 2012 bol najnižší počet vzniknutých živnostníkov (37 072 a 38 793). V roku 2008 a 2006 bol nárast vznikov živnostníkov najvyšší za sledované obdobie až 45 883 a 45 845.

Počet vznikov samostatne hospodáriacich roľníkov sa pohybuje v rozpätí 219 (rok 2010) až 585 (rok 2005).

Počet vznikov slobodných povolání bol najvyšší v roku 2006 kedy vzniklo až 3 690 nových subjektov v slobodnom povolaní. Od roku 2010 počet vzniknutých slobodných povolání pozvoľne stúpa, dovedy od roku 2006 mal klesajúci charakter.

Graf č.10: Vývoj vzniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných desať rokov na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

3.2. Vzniky podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry

Pri podrobnejšom sledovaní vzniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry majú najvyšší podiel obchodné služby.

Počet vznikov v pôdohospodárstve od roku 2007 do 2009 klesal a od roku 2010 pozvoľne rastie. V 2014 bol nárast vznikov v odvetví pôdohospodárstva najvyšší za sledované obdobie a to 4 294.

Počet vznikov v priemysle sa jednotlivých rokoch sa mení. V roku 2007 a 2008 bol najvyšší počet vzniknutých podnikateľských subjektov v priemysle (11 719 a 10 032). V roku 2009 bolo najmenej vznikov za sledované obdobie iba 5 919 podnikateľských subjektov.

V stavebníctve sa počet vznikajúcich podnikateľských subjektov mení. Najvyšší počet vzniknutých podnikateľských subjektov v tomto odvetví bol v roku 2008 a to 15 743. V roku 2007 bol nárast vznikov v stavebníctve najnižší za sledované obdobie iba 10 214 podnikateľských subjektov.

Počet vznikov v odvetví obchodu klesá. V roku 2014 vzniklo iba 6 266 nových subjektov v tomto odvetví.

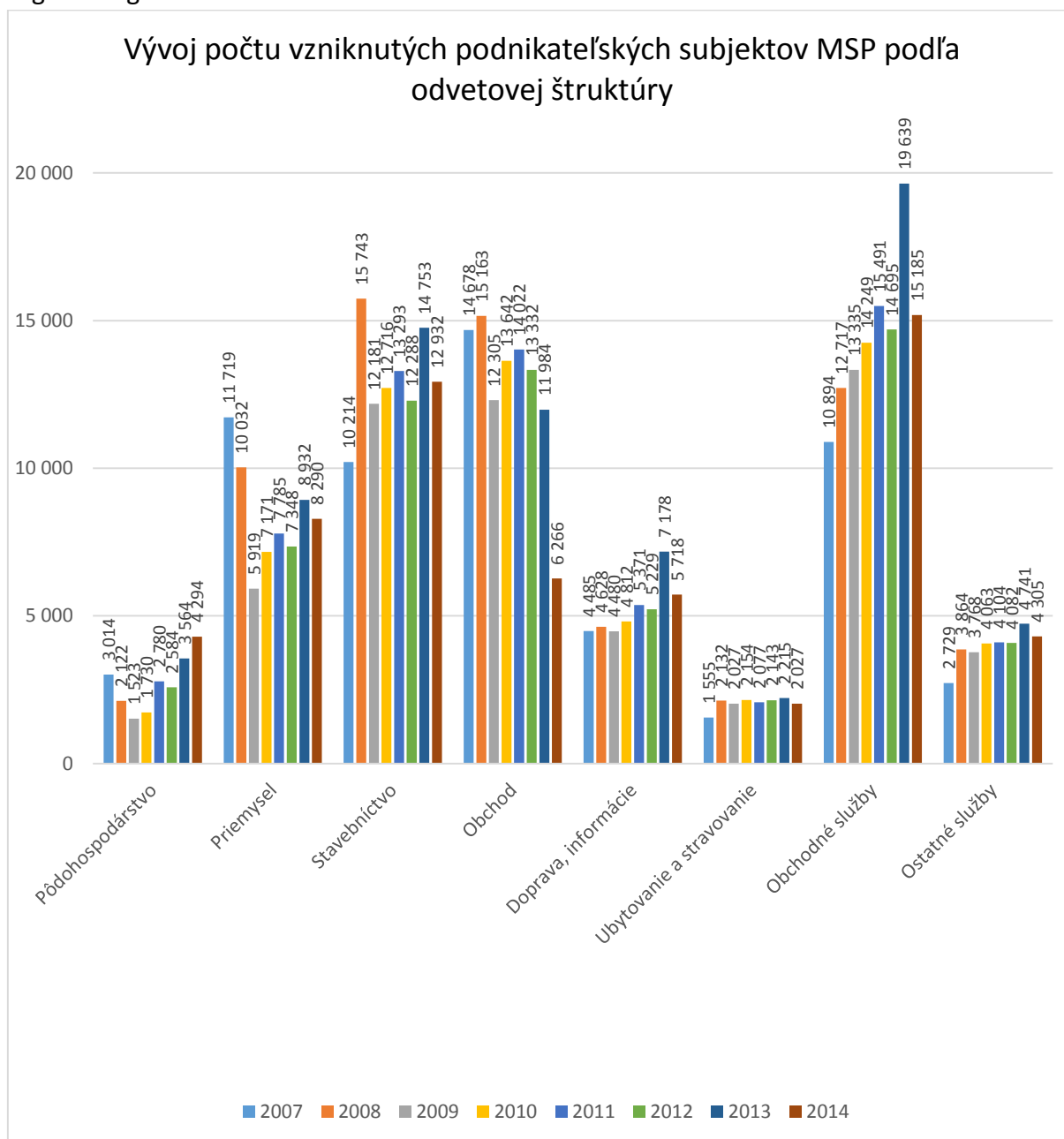
Počet vznikov v doprave a informáciách od roku 2007 do 2014 pozvoľne rastie iba v roku 2013 bol nárast prudký, vzniklo až 7 178 podnikateľských subjektov.

V odvetví ubytovania a stravovania je počet vzniknutých podnikateľských subjektov ustálený a pohybuje sa od 2 027 až 2 215, jedine v roku 2007 vzniklo iba 1 555 podnikateľských subjektov.

V obchodných službách počet vznikajúcich podnikateľských subjektov pozvoľne rastie. Najvyšší počet vzniknutých podnikateľských subjektov v tomto odvetví bol v roku 2013 a to až 19 639. V roku 2007 bol počet vznikov v odvetví obchodných služieb najnižší za sledované obdobie iba 10 894 podnikateľských subjektov.

Počet vznikov podnikateľských subjektov v odvetví ostatných služieb je ustálený a pohybuje sa od 3 768 až 4 305, jedine v roku 2007 vzniklo iba 2 729 podnikateľských subjektov a v roku 2013 vzniklo až 4 741 podnikateľských subjektov v odvetví ostatných služieb.

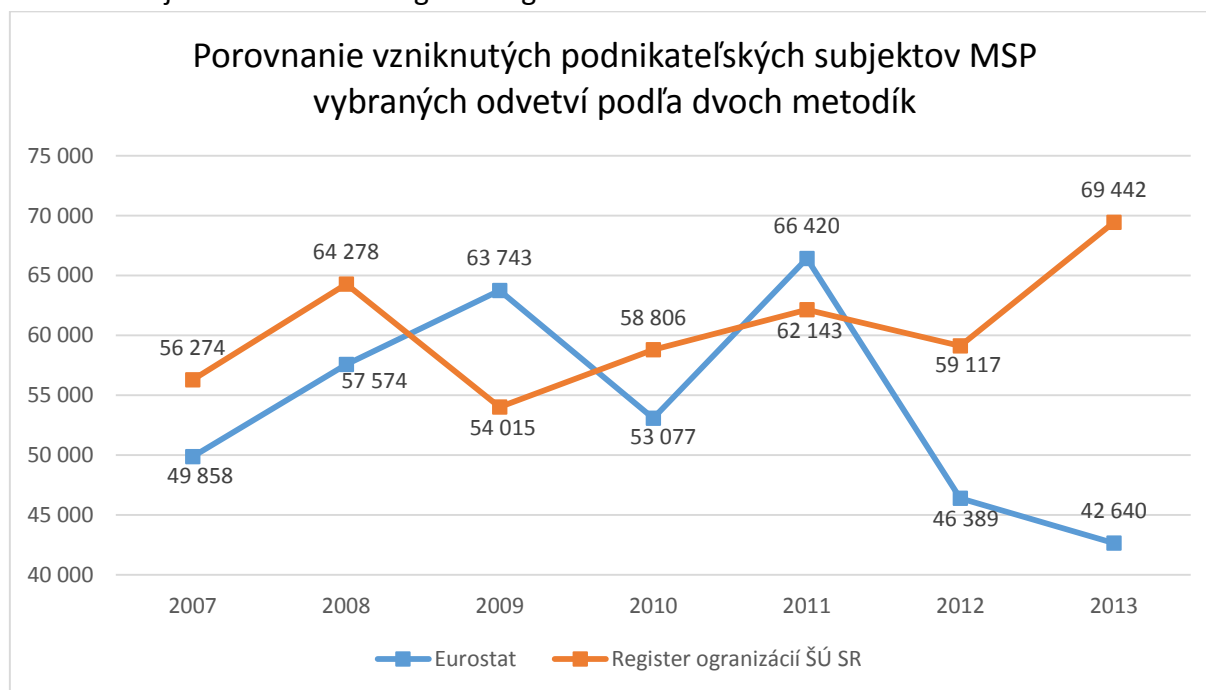
Graf č.11: Počet vzniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetví na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

Pre porovnanie sme vytvorili graf ktorý znázorňuje rozdiel vyhodnotenia vzniknutých podnikateľských subjektov podľa vybraných odvetví z údajov Eurostatu a Registra organizácií ŠÚ SR, ktoré sme spracovali.

Graf č.12: Porovnanie vzniknutých podnikateľských subjektov MSP vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu a registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Eurostat, Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

3.3. Vzniky podnikateľských subjektov podľa sídla

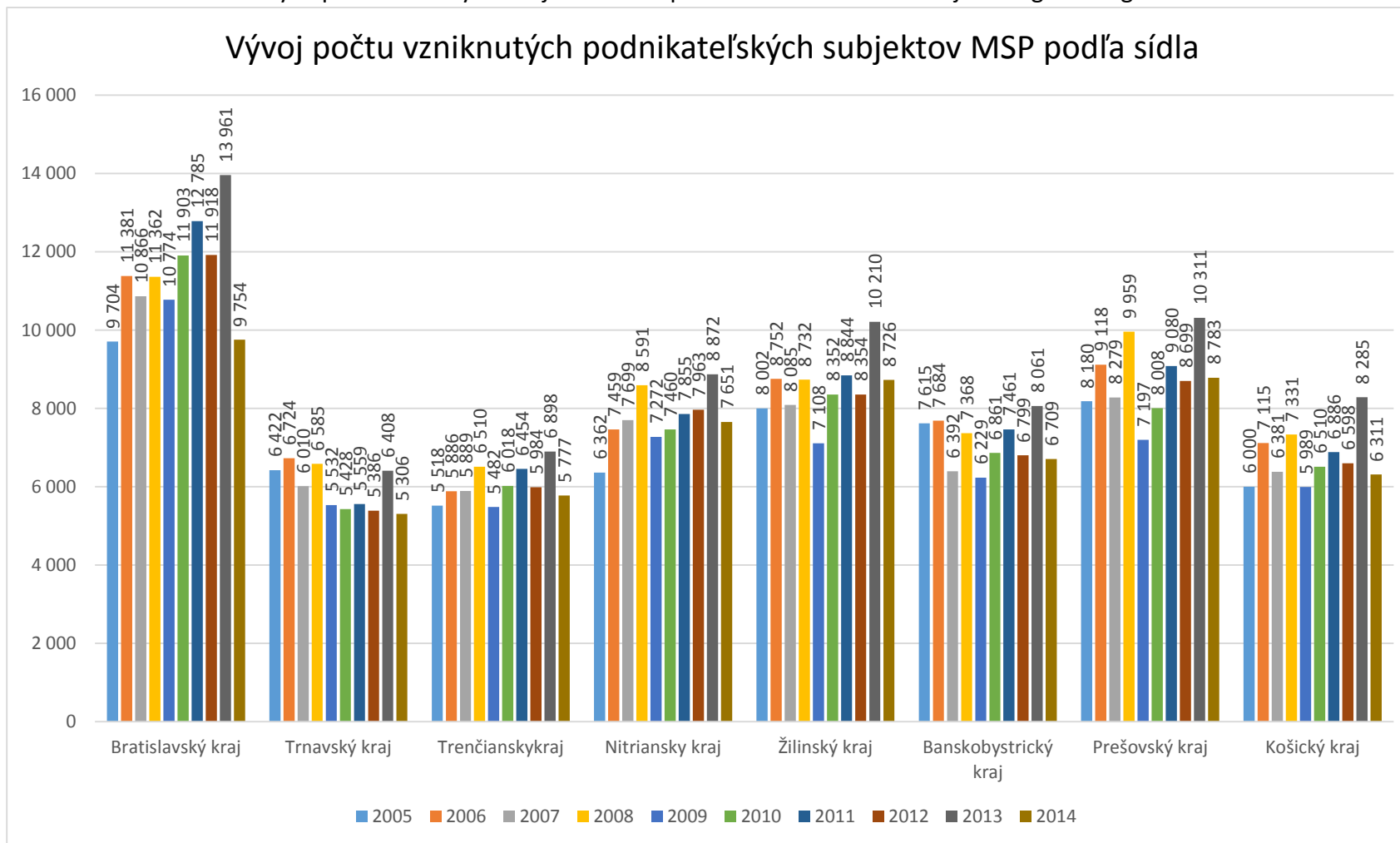
V Bratislavskom kraji vzniká každoročne najviac podnikateľských subjektov MSP. Počet vzniknutých podnikateľských subjektov sa každý rok mení. V roku 2013 vzniklo v každom kraji okrem Trnavského kraja najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období.

V Bratislavskom kraji v sledovanom období vznikalo každoročne od 9 704 (rok 2005) až do 13 961 (rok 2013) nových podnikateľských subjektov.

Druhý najväčší podiel vzniknutých podnikateľských subjektov vzniká v Prešovskom kraji od 7 197 (rok 2009) až po 10 311 (rok 2013).

Najmenej nových podnikateľských subjektov vzniká v Trnavskom kraji od 5 306 (rok 2014) až 6 724 (rok 2006).

Graf č.13: Počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa sídla na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.

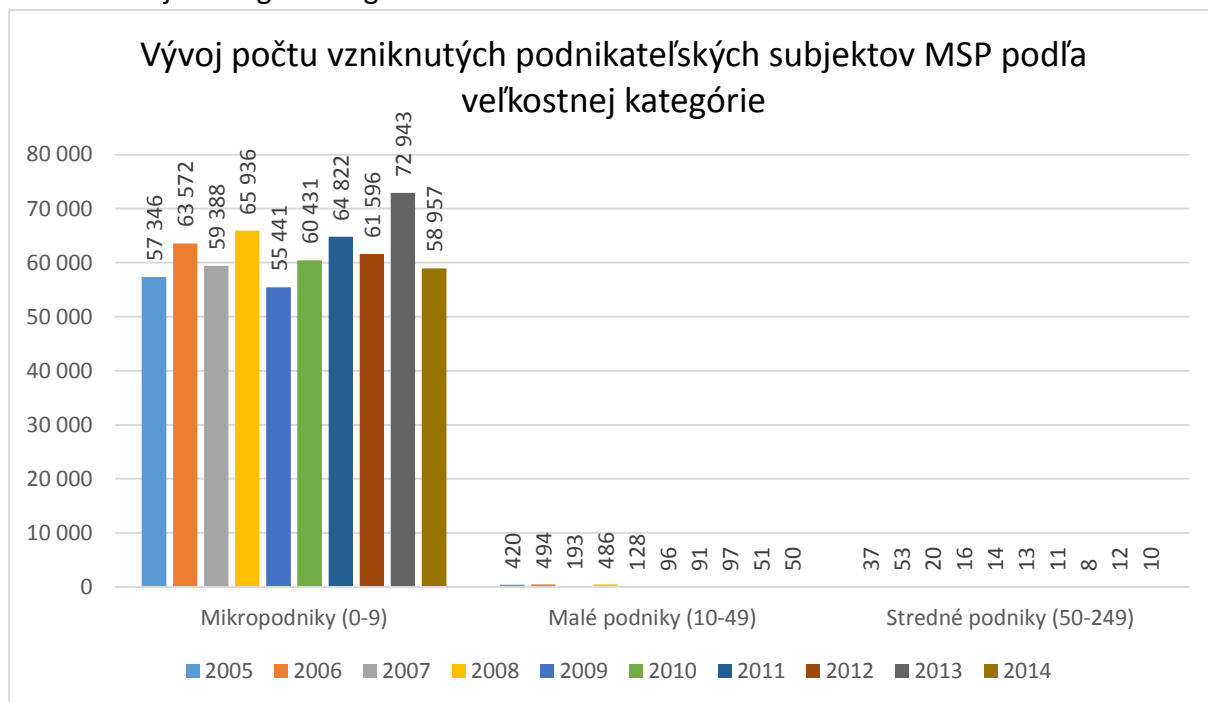

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

3.4. Vzniky podnikateľských subjektov podľa veľkostnej kategórie

Každoročne vzniká najviac mikropodnikov (0 – 9 zamestnancov), každoročne vznikajú aj malé podniky (10 – 49 zamestnancov) ich počet ale klesá. V roku 2005 vzniklo 420 podnikateľských subjektov v tejto skupine a v roku 2014 už iba 50. Každoročne klesá aj počet novovytvorených podnikateľských subjektov v kategórii stredné podniky.

Graf č.14: Počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa veľkostnej kategórie na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

3.5. Začatie podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM

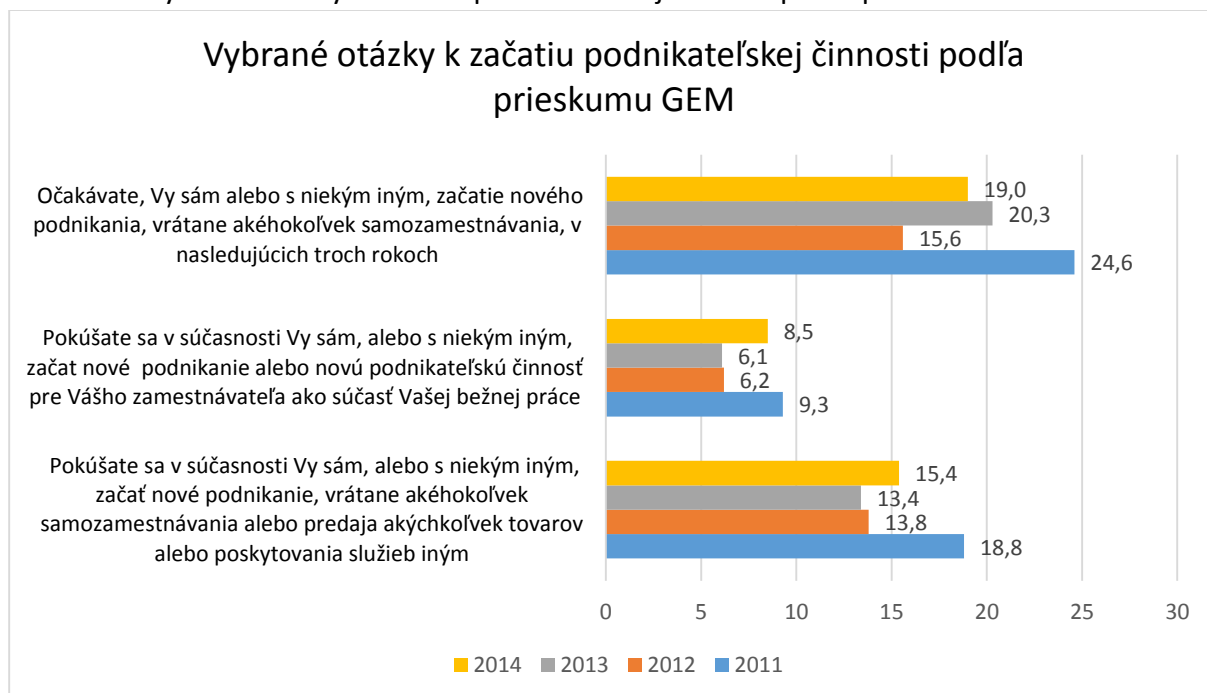
Informácie o začatí podnikateľskej činnosti v podnikaní poskytujú aj výsledky prieskumu GEM - Global Entrepreneurship Monitor, do ktorého sa Slovensko zapojilo po prvýkrát v roku 2011. Hlavnými cieľmi výskumu GEM je odmerať rozdiely v úrovni podnikateľských aktivít medzi krajinami, odhaliť faktory, ktoré odlišujú národné úrovne podnikateľskej aktivity a identifikovať politiky, ktoré môžu zlepšiť národnú úroveň podnikateľskej aktivity. Úlohu hlavného koordinátora vo výskume GEM zastáva Fakulta managementu UK v Bratislave a hlavným partnerom je Slovak Business Agency.

Podľa posledných výsledkov prieskumu GEM 19,0% oslovených (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať) očakáva začatie nového podnikania v najbližších troch rokoch. Porovnaním s predchádzajúcimi výsledkami prieskumu sa to každoročne mení.

V súčasnosti sa pokúša začať podnikateľ pre potreby zamestnávateľa 8,5% oslovených (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať) v prieskume.

O začatie nového podnikania sa v súčasnosti pokúša 15,4% opýtaných (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať). Toto percento sa po predchádzajúcom poklese zvýšilo.

Graf č.15: Vybrané otázky k začatiu podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM

Zdroj: Prieskum GEM, spracované SBA, % súhlasných odpovedí, bez odpovedi neviem a odmietol

4. Miera prežitia novovzniknutých podnikateľských subjektov

Každoročne vznikajú nové podnikateľské subjekty a súčasťou ich životného cyklu je aj ich zánik. Miera prežitia každoročne klesá. V roku 2005 do jedného roka prežilo až 97,57% novovzniknutých podnikateľských subjektov v roku 2014 už iba 92,02%.

Tabuľka č.2: Podiel subjektov v jednotlivých rokoch od svojho vzniku spolu v SR podľa referenčných rokov

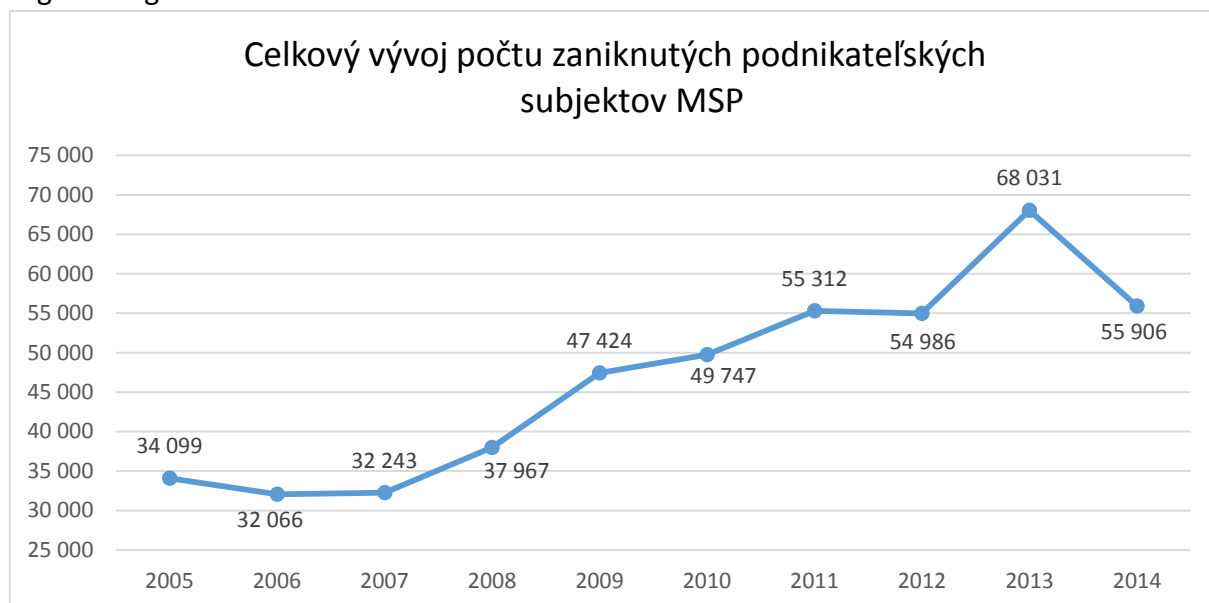
Miera prežitia / referenčný rok	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Počet novovzniknutých subjektov	59 017	73 006	61 701	64 924	60 540	55 583	66 438	59 601	64 119	57 803
Miera prežitia do 1 roku	92,02%	93,89%	94,24%	94,81%	95,93%	95,14%	96,44%	97,81%	97,87%	97,57%
Miera prežitia po 1 roku		83,85%	85,19%	86,58%	88,02%	87,08%	88,57%	92,47%	92,68%	92,07%
Miera prežitia po 2 rokoch			77,12%	77,45%	79,64%	78,91%	80,40%	85,67%	86,86%	86,73%
Miera prežitia po 3 rokoch				71,51%	73,46%	73,68%	74,73%	80,53%	81,78%	82,18%
Miera prežitia po 4 rokoch					68,51%	68,65%	70,36%	75,86%	77,42%	77,90%
Miera prežitia po 5 rokoch						64,30%	65,52%	71,85%	73,08%	73,76%
Miera prežitia po 6 rokoch							61,88%	66,91%	69,08%	69,62%
Miera prežitia po 7 rokoch								63,18%	63,86%	65,76%
Miera prežitia po 8 rokoch									60,38%	60,60%
Miera prežitia po 9 rokoch										57,15%

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

5. Zániky podnikateľských subjektov

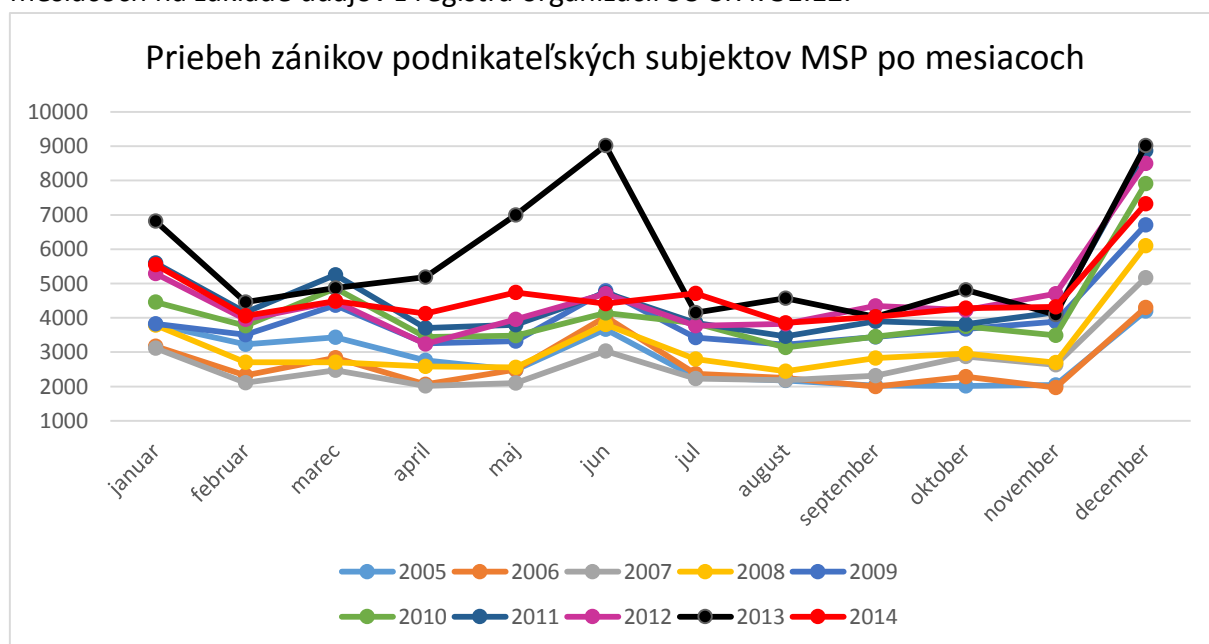
V období posledných desiatich rokov ročný počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP pozvoľne stúpa. V roku 2005 zaniklo 34 099 podnikateľských subjektov MSP, v roku 2014 až 55 906. V roku 2013 dokonca zaniklo až 68 031 podnikateľských subjektov MSP.

Graf č.16: Celkový počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

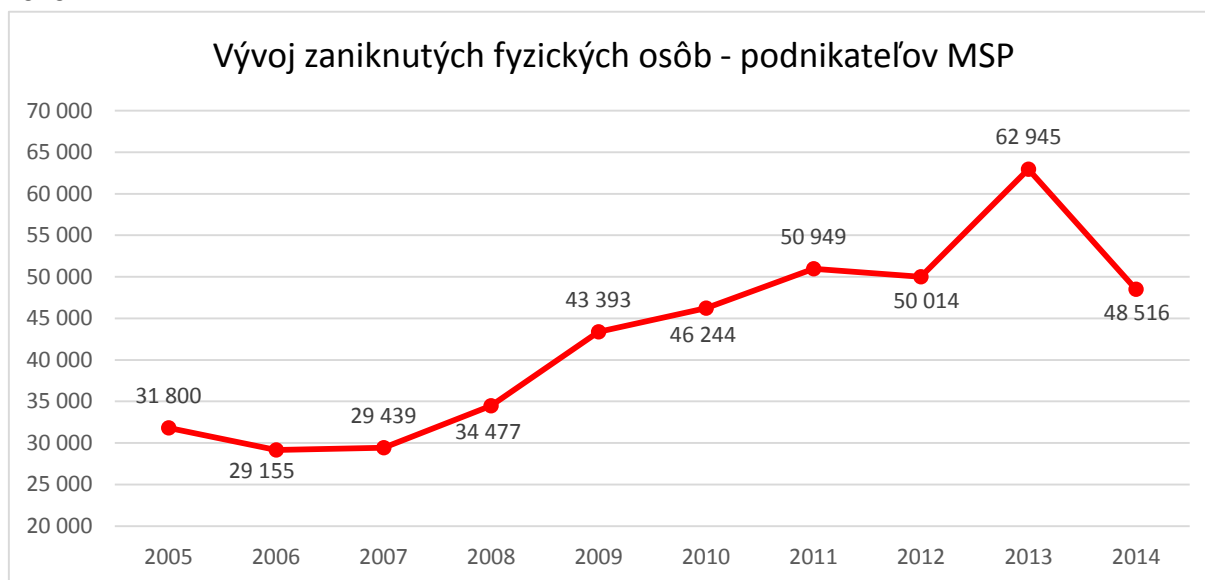
Graf č.17: Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov MSP za posledných desať rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

Celkový vývoj zaniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov je uvedený v Grafe č.18. V jednotlivých rokoch sa počet zaniknutých podnikateľov FO MSP mierne zvyšuje v roku 2005 zaniklo 31 800 fyzických osôb podnikateľov a v roku 2014 ich bolo 48 516 zaniknutých. V roku 2013 zaniklo dokonca až 62 945 podnikateľských subjektov FO podnikateľov MSP.

Graf č.18: Celkový vývoj zaniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

Celkový vývoj zaniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov je uvedený v grafe č.19. Počet zánikov v jednotlivých rokoch má pozvoľne rastúci priebeh okrem posledného roka kedy bol počet rapídne stúpol až na hodnotu 7 390.

Graf č.19: Celkový vývoj zaniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

5.1. Zániky podnikateľských subjektov podľa právnych foriem

Pri podrobnejšom sledovaní zaniknutých podnikateľských subjektov podľa právnej formy majú najvyšší podiel živnostníci.

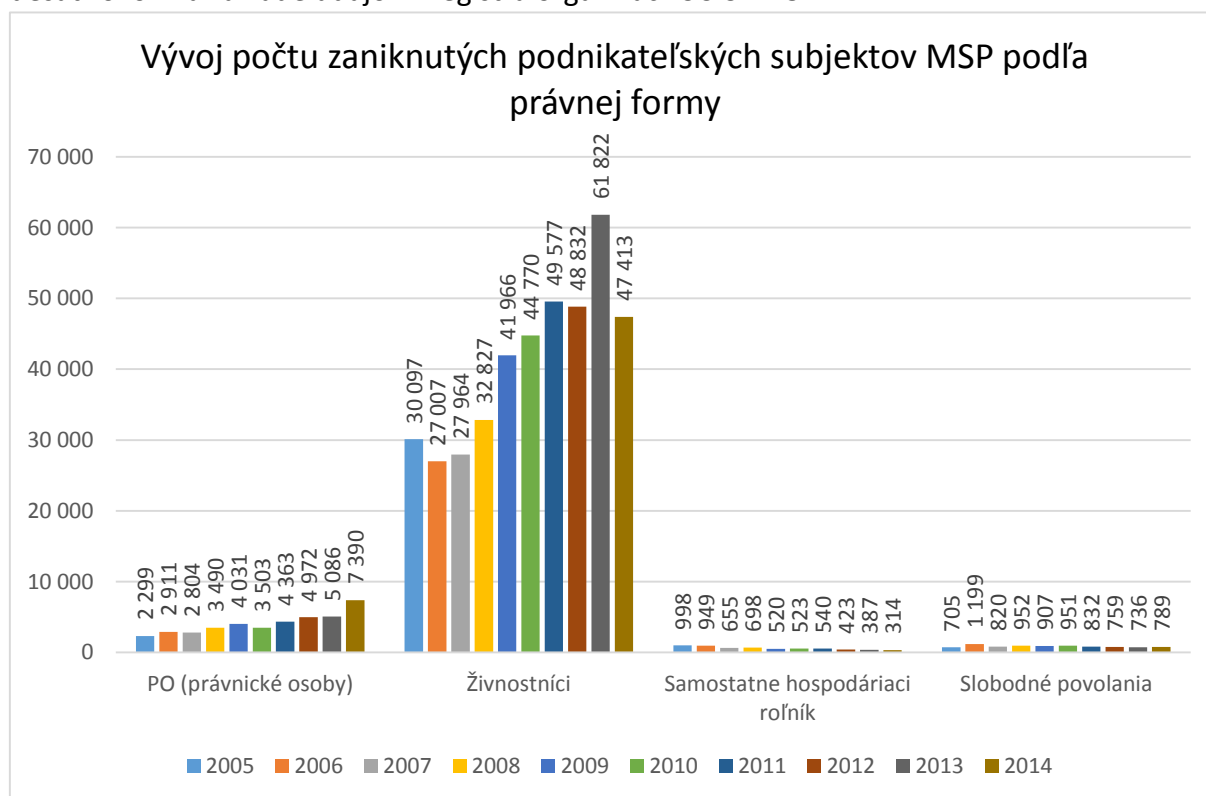
Počet zánikov právnických osôb podnikateľov v jednotlivých rokoch má pozvoľne rastúci priebeh. V 2014 bol nárast zánikov právnických osôb podnikateľov MSP najvyšší za sledované obdobie až 7 390.

Počet zánikov v právnej forme živnostníkov má v sledovanom období rastúci trend. V roku 2006 a 2007 bol najnižší počet vzniknutých živnostníkov (27 007 a 27 964). V roku 2013 nárast zánikov živnostníkov najvyšší za sledované obdobie až 61 822.

Počet zánikov samostatne hospodáriacich roľníkov sa znižuje. V roku 2005 zaniklo 998 samostatne hospodáriacich roľníkov v roku 2014 už iba 314.

Počet zaniknutých slobodných povolání bol najvyšší v roku 2006 kedy zaniklo až 1 199 podnikateľských subjektov v slobodnom povolaní. Každoročne sa počet mení a je v rozpätí 705 (rok 2005) až 952 (rok 2008).

Graf č.20: Vývoj zaniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných desať rokov na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

5.2. Zániky podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry

Najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období zaniká v oblasti obchodu. Počet zaniknutých v tomto odvetví sa pohybuje v rozpätí 13 655 až po 17 650.

Počet zánikov v pôdohospodárstve sa v sledovanom období kolíše je v rozpätí od 2 361 (rok 2014) do 2 808 (rok 2013).

Počet zánikov v priemysle v sledovanom období mierne rastie. V roku 2013 bol najvyšší počet zaniknutých podnikateľských subjektov v priemysle až 10 336. V roku 2008 bolo najmenej zaniknutých podnikateľských subjektov za sledované obdobie iba 5 569.

V stavebníctve počet zanikajúcich podnikateľských subjektov rastie. Najvyšší počet zaniknutých podnikateľských subjektov v tomto odvetví bol v roku 2013 a to 15 503. V roku 2008 bolo 5 611 zaniknutých podnikateľských subjektov v stavebníctve čo je najmenej za sledované obdobie.

Počet zánikov v odvetví obchodu sa v sledovanom období mení. V roku 2013 zaniklo až 17 650 subjektov v tomto odvetví. Najmenej ich zaniklo v roku 2008 a to 13 655.

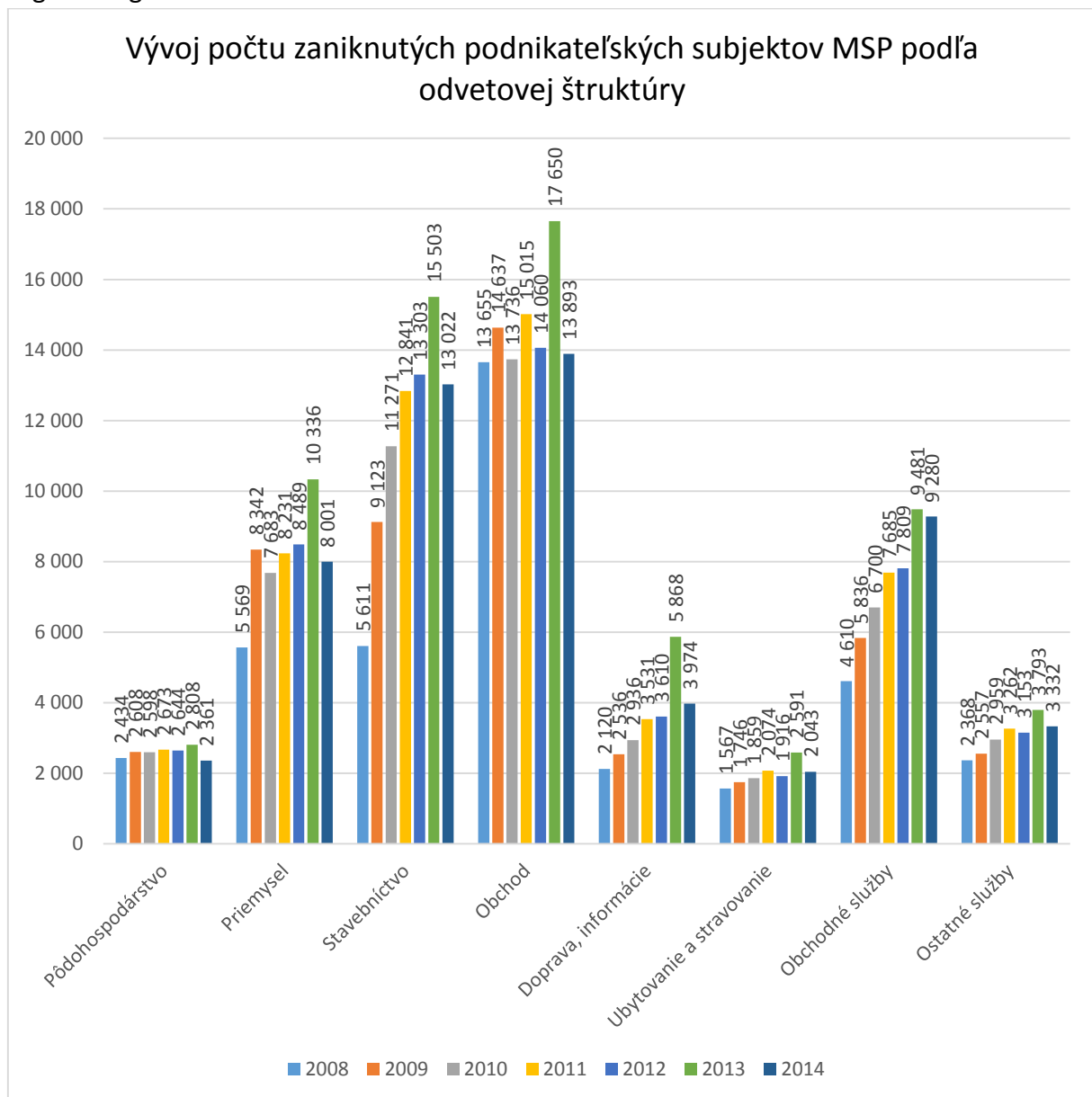
Počet zánikov v doprave a informáciách od roku 2008 do 2014 pozvoľne rastie iba v roku 2013 bol nárast prudký, zaniklo až 5 868 podnikateľských subjektov.

V odvetví ubytovania a stravovania počet zaniknutých podnikateľských subjektov mierne narastá 1 567 bol počet zánikov v roku 2008 a v roku 2014 už 2 043, v roku 2013 zaniklo až 2 591 podnikateľských subjektov.

V obchodných službách počet zanikajúcich podnikateľských subjektov rastie. Najvyšší počet zaniknutých podnikateľských subjektov v tomto odvetví bol v roku 2013 a to až 9 481. V roku 2008 bol počet zánikov v odvetví obchodných služieb najnižší za sledované obdobie iba 4 610 podnikateľských subjektov.

Počet zánikov podnikateľských subjektov v odvetví ostatných služieb mierne stúpa v roku 2008 zaniklo 2 368 podnikateľských subjektov tomto odvetví v roku 2014 už 3 332. V roku 2013 zaniklo až 3 793 podnikateľských subjektov v odvetví ostatných služieb.

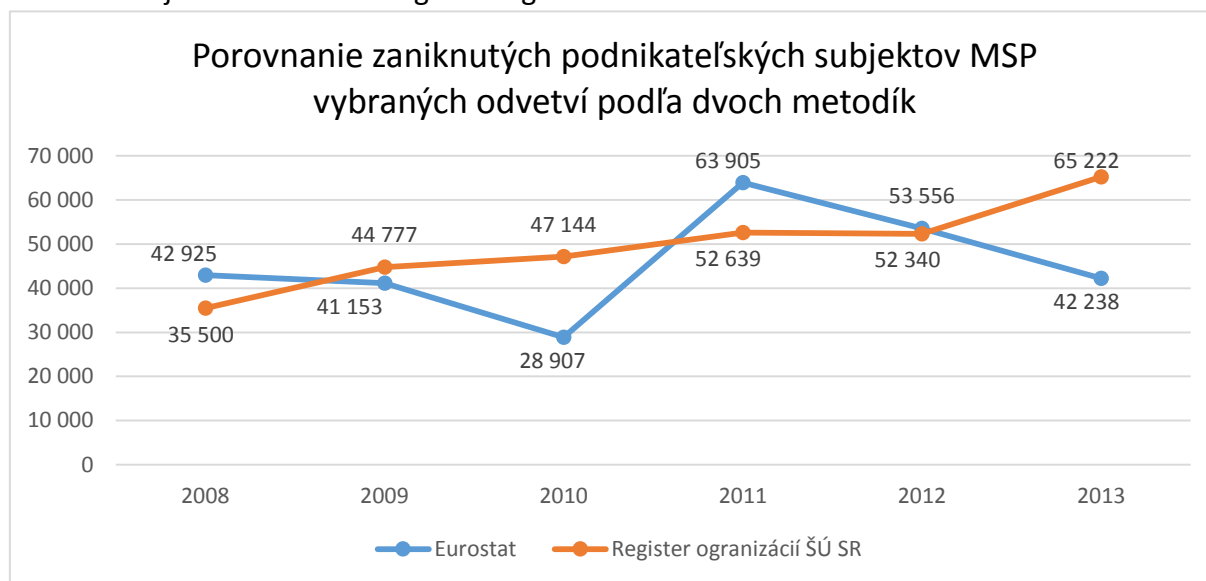
Graf č.21: Počet zaniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetví na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

Pre porovnanie sme vytvorili graf ktorý znázorňuje rozdiel vyhodnotenia zaniknutých podnikateľských subjektov podľa vybraných odvetví z údajov Eurostatu a Registra organizácií ŠÚ SR, ktoré sme spracovali.

Graf č.22: Porovnanie zaniknutých podnikateľských subjektov MSP vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu a registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Eurostat, Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

5.3. Zániky podnikateľských subjektov podľa sídla

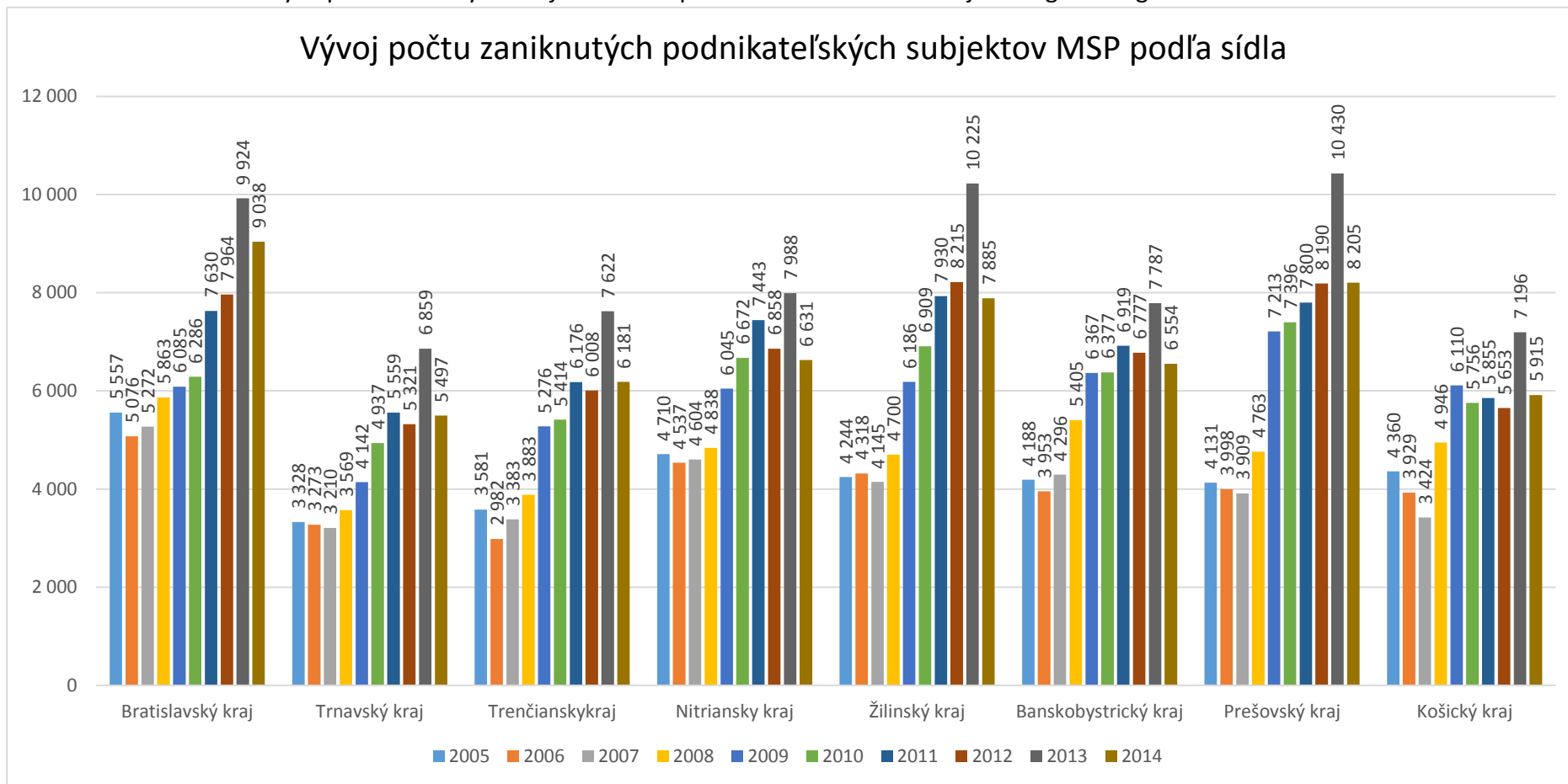
V sledovanom období priemerne najviac podnikateľských subjektov zaniká v Bratislavskom kraji 6 870, Prešovskom kraji 6 604 a Žilinskom kraji 6 476 podnikateľských subjektov MSP. Počet zaniknutých podnikateľských subjektov rastie. V roku 2013 zaniklo v každom kraji najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období.

V Bratislavskom kraji v sledovanom období zanikalo každoročne od 5 557 (rok 2005) až do 9 924 (rok 2013) podnikateľských subjektov.

Druhý najväčší podiel zaniknutých podnikateľských subjektov zaniká v Prešovskom kraji od 3 909 (rok 2007) až po 10 430 (rok 2013).

Najmenej podnikateľských subjektov zaniká v Trnavskom kraji v priemere 4 570 podnikateľských subjektov ročne.

Graf č.23: Počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa sídla na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

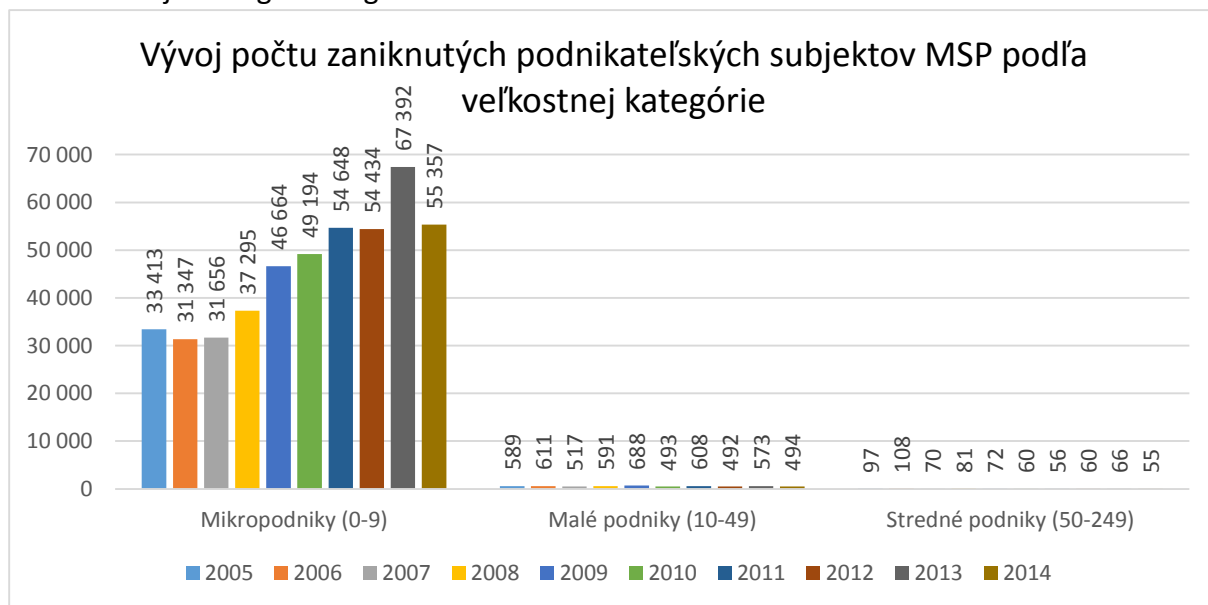

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

5.4. Zániky podnikateľských subjektov podľa veľkostnej kategórie

Každoročne zaniká najviac mikropodnikov (0 – 9 zamestnancov), každoročne zanikajú aj malé podniky (10 – 49 zamestnancov) ich počet je ustálený. V roku 2005 zaniklo 589 podnikateľských subjektov v tejto skupine a v roku 2014 zaniklo 494. Každoročne zanikajú aj podnikateľské subjekty v kategórií stredné podniky ich počet kolíše.

Graf č.24: Počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa veľkostnej kategórie na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

5.5. Ukončenie podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM

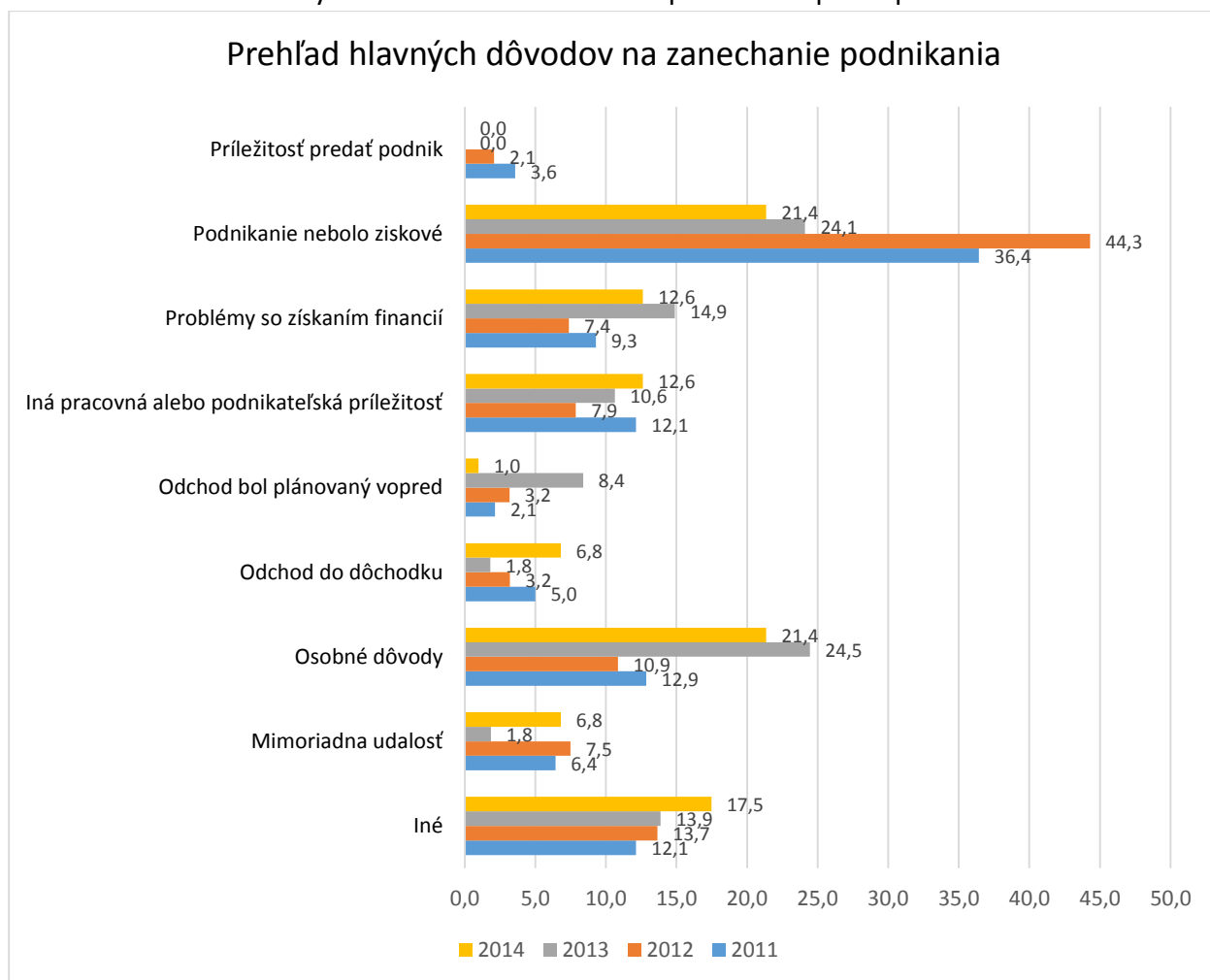
Podľa posledných výsledkov prieskumu GEM 37,3% oslovených (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať) uviedlo že podnikanie vo svojich podnikateľských aktivitách pokračovalo aj keď oni už podnikanie ukončili. Porovnaním s predchádzajúcimi výsledkami prieskumu sa počet mierne zvyšuje.

Za posledných 12 mesiacov predalo, zatvorilo, prerušilo alebo zanechalo podnikanie 5,2% opýtaných (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať) v prieskume.

Graf č.25: Vybrané otázky k ukončeniu podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM

Zdroj: Prieskum GEM, spracované SBA, % súhlasných odpovedí, bez odpovedi neviem a odmietol

V nasledovnom grafe sú znázornené najčastejšie dôvody zanechania podnikania podľa prieskumu GEM za 4 roky.

Graf č.26: Prehľad hlavných dôvodov na zanechanie podnikania podľa prieskumu GEM

Zdroj: Prieskum GEM, spracované SBA, % súhlasných odpovedí, bez odpovedi neviem a odmietol

6. Záver

Vzniky podnikateľských subjektov

Celkovo sa počet vzniknutých podnikateľských subjektov menil každý rok. Najviac podnikateľských subjektov vzniklo v roku 2013 až 73 006, najväčší podiel 41 347 na tom mali živnostníci.

Podnikateľské subjekty vznikajú v sledovaní po mesiacoch najviac v januári. V roku 2013 bol prudký nárast vzniknutých podnikateľských subjektov aj v októbri. Najmenej vznikov je zaznamenaných v decembri.

Podľa odvetvovej štruktúry vzniká najviac podnikateľských subjektov v oblasti obchodných služieb. V priemere v sledovanom období vznikne 14 526. V sledovanom období rast vzniknutých podnikateľských subjektov zaznamenáva pôdohospodárstvo, priemysel, doprava a informácie, obchodné a ostatné služby. Vzniky nových podnikateľských subjektov v odvetví ubytovania a stravovania, stavebníctva a obchodu stagnujú.

V Bratislavskom kraji vzniká každoročne najviac podnikateľských subjektov. V roku 2013 vzniklo v každom kraji okrem Trnavského kraja najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období. Najmenej nových podnikateľských subjektov vzniká každoročne v sledovanom období v Trnavskom kraji.

Podľa veľkostnej kategórie vzniká najviac mikropodnikov. Každoročne vznikajú aj malé a stredné podniky ale ich počet každoročne klesá.

Iba 19% opýtaných podľa najnovšieho prieskumu GEM očakáva že začne podnikáť v najbližších troch rokoch. V súčasnosti sa pokúša podnikáť pre potreby zamestnávateľa 8,5% opýtaných a 15,4% opýtaných sa pokúša o začatie nového podnikania.

Miera prežitia

Každoročne vznikajú nové podnikateľské subjekty a súčasťou ich životného cyklu je aj ich zánik. Miera prežitia každoročne zaznamenáva pokles. V roku 2005 do jedného roka prežilo 97,57% novovzniknutých podnikateľských subjektov v roku 2014 už iba 92,02%.

Zániky podnikateľských subjektov

V období posledných desiatich rokoch ročný počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP pozvoľne stúpa. V roku 2005 zaniklo 34 099 podnikateľských subjektov MSP, v roku 2014 až 55 906. V roku 2013 dokonca zaniklo až 68 031 podnikateľských subjektov MSP.

Podnikateľské subjekty zanikajú v sledovaní po mesiacoch najviac v decembri. V roku 2013 bol prudký nárast zaniknutých podnikateľských subjektov aj v júny.

Podľa odvetvovej štruktúry zaniká najviac podnikateľských subjektov v oblasti obchodu. V priemere v sledovanom období zanikne 14 663. V sledovanom období rast zaniknutých podnikateľských subjektov zaznamenáva stavebníctvo, doprava a informácie, obchodné a ostatné služby. Zániky podnikateľských subjektov v odvetví pôdohospodárstva, priemyslu, obchodu a ubytovania a stravovania stagnujú.

V sledovanom období priemerne najviac podnikateľských subjektov zaniká v Bratislavskom kraji 6 870, Prešovskom kraji 6 604 a Žilinskom kraji 6 476. Počet zaniknutých podnikateľských subjektov každoročne rastie. V roku 2013 zaniklo v každom kraji najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období. Najmenej podnikateľských subjektov zaniká v Trnavskom kraji a to v priemere 4 570 ročne.

Podľa veľkostnej kategórie zaniká najviac mikropodnikov. Každoročne zanikajú aj malé a stredné podniky ich počet sa za celé sledované obdobie výrazne nemení.

Podľa posledných výsledkov prieskumu GEM 37,3% oslovených uviedlo že podnikanie vo svojich podnikateľských aktivitách pokračovalo aj keď oni už podnikanie ukončili. Porovnaním s predchádzajúcimi výsledkami prieskumu sa počet mierne zvyšuje. Za posledných 12 mesiacov predalo, zatvorilo, prerušilo alebo zanechalo podnikanie 5,2% opýtaných v prieskume. Ako hlavný dôvod zanechania podnikania uviedli že podnikanie nebolo ziskové a osobné dôvody.